

MILIEUCONSULT
BODEM & ASBEST

**NADER ONDERZOEK
FLORA EN FAUNA
KRUISDIJK TE POORTUGAAL**

Opdrachtgever : KuiperCompagnons
T.a.v. Mevr. F. van Avezaath
Postbus 13042
3004 HA Rotterdam

Vestiging : ABO-Milieuconsult B.V.
Curieweg 19
2408 BZ Alphen aan den Rijn
tel. +31 (0)172 449827

Projectnummer : ANL22-6859
Periode onderzoek : April 2022 tot september 2022
Datum rapportage : 16 september 2022

Veldmedewerkers: De heer R.F.M. Sluijs (Ecoloog)

Projectadviseur: De heer D.D.C.A. Bijl

Handtekening:

Dhr. R.J. van der Helm
General Business Unit Manager

Zonder toestemming van de opdrachtgever of ABO-Milieuconsult B.V. mag deze uitgave niet anders dan in zijn geheel worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van fotokopie, microfilm of welke andere wijze dan ook. Alle opdrachten worden uitgevoerd volgens onze Algemene Voorwaarden, zoals gedeponeerd bij de KvK Zuidwest-Nederland te Middelburg onder nr. 22065838. Op verzoek kunnen de Algemene Voorwaarden naar u worden toegestuurd.

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	2
1. INLEIDING	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Doel van het onderzoek	3
1.3 Leeswijzer	3
2. OPZET VAN HET ONDERZOEK	4
2.1 Onderzoeksgebied	4
2.2 Onderzoeksmethodiek grote vos	5
2.3 Onderzoeksmethodiek kerkuil en ransuil	5
2.4 Onderzoeksmethodiek steenmarter	5
2.5 Onderzoeksmethodiek vleermuisonderzoek	6
3. RESULTATEN	7
3.1 Grote vos	7
3.2 steenmarter	9
3.3 Uilen	10
3.4 Vleermuizen	11
4. EFFECTBEOORDELING EN CONCLUSIE	14
4.1 Grote vos	14
4.2 Steenmarter	14
4.3 Uilen	14
4.4 Vleermuizen	14

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Aanleiding voor het uitvoeren van dit nader onderzoek zijn de voorgenomen plannen tot de realisatie van sloop van de huidige opstallen en nieuwbouw in het plangebied. Voordat een ruimtelijke ingreep uitgevoerd kan worden, moet bepaald worden of de uitvoering invloed kan hebben op beschermde soorten en/of gebieden. Hiervoor is het noodzakelijk te bepalen of er sprake is van de aanwezigheid van beschermde soorten of gebieden in, of in de nabijheid van het plangebied. Naar aanleiding van de quickscan van ATKB Buro Bakker, kenmerk 20211380/rap01 van 5 april 2022, wordt in dit kader een nader onderzoek opgestart om te bepalen of er sprake is van overtreding van de Wet natuurbescherming. Het onderhavige rapport beschrijft de bevindingen en conclusie van dit nader onderzoek.

1.2 Doel van het onderzoek

Het doel is nader te onderzoeken of:

- in het plangebied of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden verblijfplaatsen of nesten van beschermde soorten aanwezig zijn;
- de ingreep een effect heeft op de mogelijk aanwezige beschermde soorten;
- maatregelen nodig zijn om een negatief effect op beschermde soorten te voorkomen of te verzachten;
- ontheffing van de Wet natuurbescherming benodigd is.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 1 is de aanleiding en het doel van het onderzoek besproken en in hoofdstuk 2 wordt het onderzoeksgebied en de gebruikte methodiek behandeld. Vervolgens worden de resultaten in hoofdstuk 3 uiteengezet. In hoofdstuk 4 worden de effectbepalingen en conclusies weergegeven waarbij de resultaten van het nader onderzoek worden gespiegeld aan de verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming.

Afbeelding 1: Plangebied

2. OPZET VAN HET ONDERZOEK

2.1 Onderzoeksgebied

Het plangebied bestaat uit twee bouwvallige loodsen. De loodsen zijn opgetrokken uit 1 meter hoge muren van baksteen, waarop een staalconstructie staat van enkelwandig plaatstaal. Het dak is van golfplaten en net als de muren ongeïsoleerd. In de loodsen tocht het, want door het ontbreken van ramen en deuren heeft de wind vrij spel. In de loodsen staan geen opstallen of andere zaken. In het verleden is vaak vuur gemaakt in de loodsen.

Rond de loodsen is verharding. Tussen de loodsen staan een grote wilg en enkele andere bomen en struiken. De rest van het terrein is volledig overgroeid met braam en berenklauw. Dit op een strook tussen het spoor en het plangebied na. Deze strook naast de diepe sloot (1,8 meter onder niveau en zeer steil talud) wordt gemaaid.

Afbeelding 2: Foto-impressie plangebied

Uit de quickscan is naar voren gekomen dat het mogelijk is dat met de plannen vaste rust- en verblijfplaatsen worden aangetast van in de Wet natuurbescherming beschermde soorten vleermuizen, ransuil, kerkuil, steenmarter en grote vos.

2.2 Onderzoeksmethodiek grote vos

De eerste vlinders kunnen op een warme dag in februari te voorschijn komen. In het voorjaar verdedigen de mannetjes een territorium op een warme open plek nabij de bosrand. Vooral 's middags vliegen ze laag boven de grond met korte, snelle vleugelslagen en glijvluchten. Vrouwtjes zonnen veel op één tot twee meter hoogte op boomstammen, soms lager op stenen of afgezaagde boomstronken. De eerste vlinders van de nieuwe generatie verschijnen in juni en zijn vooral te vinden op zonnige plaatsen op boomstammen.

Er zijn geen telrichtlijnen voor grote vos. Als het plangebied essentieel leefgebied is kan vanaf half februari tot eind oktober worden onderzocht. De meest gunstige tijd is vanaf half maart tot eind juli. Door 3 bezoeken van 4 uur in de middag is het mogelijk om de aanwezigheid / afwezigheid van grote vos aan te tonen.

Tabel 1: Onderzoekmomenten, weersomstandigheden en eventuele bijzonderheden

Bezoek	Datum	Tijd	weersomstandigheden
1	28-04-2022	15:08 tot 19:08	Droog, 17°, helder met soms lichte bewolking, wind van 0 tot 3 Bft.
2	17-05-2022	17:15-21:15	Droog, 27° - 23,5°, half bewolkt, wind van 0 tot 3 Bft.
3	03-06-2022	09:45 – 12:45	Droog, 18° - 21°, helder, wind 1 tot 3Bft.

2.3 Onderzoeksmethodiek kerkuil en ransuil

De afwezigheid van broedende kerkuilen kan zijn aangetoond als tijdens drie gerichte veldbezoeken verspreid in de periode van begin februari tot en met half oktober geen aanwezigheid kan worden aangetoond. De inventarisatie moet bij voorkeur tijdens goede weersomstandigheden en in een geschikt biotoop plaatsvinden. De beste momenten om te inventariseren zijn 's avonds en 's nachts. De kerkuil reageert niet op het afspelen van de balstroep op een geluidsrecorder. Daarnaast moet bij voorkeur ook overdag gezocht zijn naar sporen die de aanwezigheid van een nestplek aannemelijk maken, zoals braakballen of krijstrepen.

Vanwege de vleermuisonderzoeken wordt het plangebied 5x 's nachts bezocht. Hierbij wordt tevens gelet op kerkuil.

De ransuil moet worden onderzocht tot 20 juli (SOVON telrichtlijnen). Dit kan samen met drie bezoeken voor vleermuizen aan het plangebied.

2.4 Onderzoeksmethodiek steenmarter

Voor steenmarter worden tijdens het volgende bezoek aan het plangebied 2 cameravallen opgehangen. Deze blijven hangen tot einde onderzoektijd vleermuizen. Tijdens elk bezoek aan het plangebied worden de gegevens van de cameravallen uitgelezen.

2.5 Onderzoeksmethodiek vleermuisonderzoek

Bij het uitvoeren van dit onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en de functionaliteit van het leefgebied is gewerkt volgens de richtlijnen die zijn opgesteld door de provincies (BIJ12 kennisdocumenten) en het landelijk vastgestelde vleermuisprotocol (opgesteld door Gegevensautoriteit Natuur, Zoogdiervereniging en Netwerk Groene Bureaus, 2021).

Dit vleermuisonderzoek vond plaats met behulp van een batdetector type Elekon batlogger M, waarmee het mogelijk is de ultrasone geluiden van vleermuizen hoorbaar te maken. In de avond en de vroege ochtend, wanneer vleermuizen het meest actief zijn, kunnen daarmee verblijfplaatsen binnen een plangebied vastgesteld worden.

Voor verblijven vinden 2 avondbezoeken en een ochtendbezoek plaats in de kraamtijd. Dit gebeurt met 2 personen. In de paartijd onderzoekt 1 persoon. De weersomstandigheden moeten tijdens alle bezoeken gunstig zijn. Alle bezoeken vallen in de onderzoeksperiode voor kraam- paar- en zomerverblijven.

Ter plaatse worden telkens door twee ecologen in de kraamtijd en een ecooloog in de paartijd vleermuizen waargenomen en is via het geluid van de batlogger M vastgesteld welke soorten dit zijn. Met deze batlogger worden alle vleermuisgeluiden opgenomen.

Hieronder volgt een uiteenzetting van de resultaten na het uitlezen en interpreteren van de gegevens via software (BatExplorer).

Tabel 2: Overzicht uitgevoerde veldbezoeken

DATUM	TIJD	SOORTGROEP	WEERSOMSTANDIGHEDEN
21-05-2022	21:30 – 23:40 (zon onder 21:36)	Specifiek: Laatvlieger, maar alle soorten zijn meegenomen.	Onbewolkt, wind 1 Bft 13°
22-05-2022	03:35 – 05:40 (zon op 05:39)	Alle soorten: kraamverblijf	Onbewolkt, wind 0 Bft 9°
11-06-2022	22:00 – 00:15 (zon onder 22:00)	Alle soorten: kraamverblijf	Onbewolkt, wind 2 Bft 15°
22-08-2022	22:30 – 01:00 (zon onder 20:51)	Middernacht paarverblijven	Licht bewolkt, wind 0Bft 22°
10-09-2022	22:00 – 02:00 (zon onder 20:06)	Middernacht paarverblijven	Bewolkt, wind 1Bft 18°

3. RESULTATEN

In dit hoofdstuk zullen de resultaten van de veldbezoeken besproken worden per soortgroep. Binnen de soortgroepen zal ieder bezoek besproken worden om zo een compleet beeld te schetsen van de situatie in het plangebied.

3.1 Grote vos

Bezoek 1

Tijdens het eerste bezoek zijn verschillende keren kleine koolwitjes in het plangebied gezien. Met name langs de sloot tussen spoor en plangebied. Hier bloeien sleedoorn en koolzaad. Verder staan er spaanse aken. De bramen en berenklaauwen bloeien nog niet. Verder zijn enkele keren bonte zandoogjes waargenomen.

Afbeelding 3: Bont zandoogje op braam tussen sloot en spoor om 17:24.

Er zijn geen andere soorten vlinders gezien. Er zijn geen waarnemingen van vlinders elders in het plangebied. Op één klein koolwitje na, dat tussen de loodsen vloog.

De vlinders die in het plangebied waren gebruiken dus met name de strook tussen spoor en plangebied. De bomen die naast het spoor staan (sleedoorn en spaanse aak) blijven behouden.

Bezoek 2

Tijdens het tweede bezoek was slechts één klein koolwitje waargenomen. Het plangebied was niet meer gemaaid, waardoor braam en grote berenklauw toegenomen zijn. De bramenstruiken stonden bijna in bloei. Berenklauw bloeit her en der.

Verder veel bloeiend koolzaad en enkele smeerwortels en boterbloemen. Er was in het plangebied weinig diversiteit in bloeiende planten. Specifieke waardplanten voor grote vos zijn niet aanwezig.

Afbeelding 4: Plangebied op 18 mei tijdens half bewolkt weer.

Bezoek 3

Tijdens het derde bezoek zijn wederom slechts enkele koolwitjes in het plangebied gezien. De bramen stonden nu in bloei. Wel waren veel bramen en bomen gekapt bij de ingang. Ook de grote wilg midden in het plangebied is gekapt.

Afbeelding 5: Foto's van gerooide bomen tijdens het gaande ecologisch onderzoek.

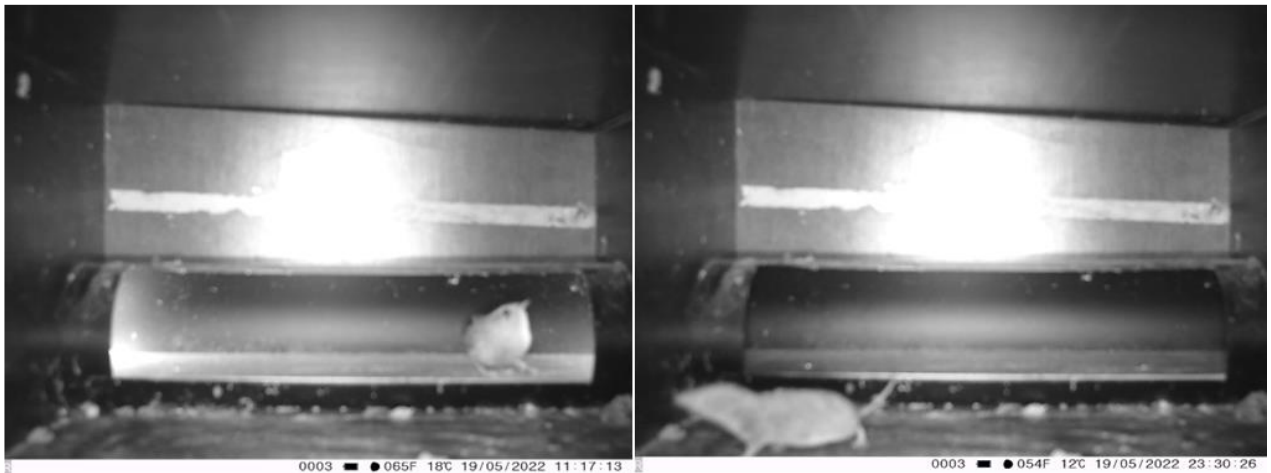
3.2 steenmarter

Voor steenmarter en andere marterachtigen is op 18 mei 2022 naar sporten gezocht. Steenmarter gebruikt nabij zijn verblijf latrines, die vaak goed op te sporen zijn. Zowel bij het eerste als bij het tweede bezoek zijn geen sporen van steenmarter gevonden. Alle hopen met puin zijn nauwkeurig onderzocht. Pootafdrukken, vraatsporen, of ontlasting is nergens aangetroffen. De geplaatste Mostela fotoval maakt het eenvoudiger om onderzoek te doen naar marterachtigen met behulp van cameravallen. De Mostela is een kist met daarin een cameraval. De natuurlijke interesse van muizen en kleine marterachtigen voor tunnelvormige ruimtes lokt deze dieren de kist in. De geur van muizen die inlopen trekt vervolgens weer de marterachtigen aan.

Afbeelding 6: Het plangebied heeft meerdere geschikte verblijfplaatsen voor steenmarter (zie boven). Een mostela (links onder) en cameraval zijn geplaatst op gunstige locaties in het plangebied.

Op 21 mei 2022 zijn de SD kaarten vervangen en uitgelezen. De losse cameraval had geen opnames van marters en is verplaatst naar binnen in één van de loodsen.

Afbeelding 7: De mostela had een winterkoninkje

en een spitsmuis...

Afbeelding 8: en (waarschijnlijk) een huismuis, die ook op 23 mei 2022 is gefotografeerd.

Er zijn geen marters in de Mostela geweest.

Op 3 juni 2022 is de Mostela om veiligheidsredenen uit het plangebied gehaald. Deze lag nog net buiten de gerooide resten wilg en bleef daarmee gespaard. Alleen enkele muizen hebben in de Mostela gezeten. Er zijn tijdens het bezoek van 3 juni 2022 geen sporen gevonden van marterachtigen in het plangebied.

3.3 Uilen

Op 21 mei 2022 is een taping gedaan. Er kwam geen reactie van uilen terug op het afgespeelde geluid. Bij het jachtgebied is op de uitkijk gestaan, maar geen waarnemingen. De begroeiing is kniehoogte en daarmee ongeschikt jachthabitat geworden. Gezocht naar sporen, krijt, braakbal, etcetera. Niets aangetroffen. Net als op 21 mei 2022 zijn er ook in de ochtend van 22 mei 2022 geen geluiden gehoord van uilen.

Op 3 juni 2022 is geconstateerd dat de kap van de bomen in het plangebied het plangebied (nog) minder geschikt maakt voor uilen.

Tijdens het vleermuisbezoek van 11 juni 2022 zijn geen uilen in het plangebied gezien en gehoord. Tijdens het bezoek van 22 augustus 2022 zijn er geen uilen in het plangebied gezien en gehoord. De begroeiing was niet gemaaid en bestond uit meters hoge Reuze berenklauw en braam.

Tijdens het bezoek van 10 september 2022 zijn er geen uilen in het plangebied gezien en gehoord. De begroeiing was wederom niet gemaaid en bestond uit meters hoge uitgebloeide Reuze berenklauw en braam.

Afbeelding 9: Ruigte in het plangebied, waardoor het ongeschikt foerageergebied voor uilen is geworden.

3.4 Vleermuizen

3.4.1 Eerste bezoek

Dit eerste bezoek was specifiek voor laatvlieger, hoewel met de Batlogger M alle soorten worden opgenomen en met het zicht alle soorten worden waargenomen. De eerste waarneming was om 21:55 waarbij een gewone dwergvleermuis oversteeft van ene loods binnen naar de andere loods naar binnen om te foerageren, dit bleef bij maximaal één exemplaar.

Afbeelding 10: Paars positie waarnemers: beide buiten, geel boom met holte

3.4.2 Tweede bezoek

Het tweede bezoek is het eerste bezoek in de kraamtijd specifiek voor gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis en alle andere soorten. Bezoek 3 wordt een avondbezoek voor gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis en overige soorten. Deze ochtend vertoonde hetzelfde beeld als de avond, namelijk een binnen in de loods foeragerende gewone dwergvleermuis die voor het laatst om 04:54 werd gehoord.

Afbeelding 11: paars positie waarnemers, er was aanleiding door waarnemingen 's avonds om één van de waarnemers binnen te posteren. Er waren geen opnames van boombewonende soorten tijdens het avondbezoek, terwijl gewone dwergvleermuis binnen rondvloog. Daarom is gekozen om binnen waar te nemen om zo een mogelijke verblijfplaats te vinden.

3.4.3 Derde bezoek

Tijdens het derde bezoek is uit de eerste loods een vleermuis komen vliegen. Deze zat in een holte tussen de balken en de muur aan de binnenkant van de loods. Samen met nog twee andere gewone dwergvleermuizen heeft deze de gehele onderzoeksperiode in die loods gefoerageerd.

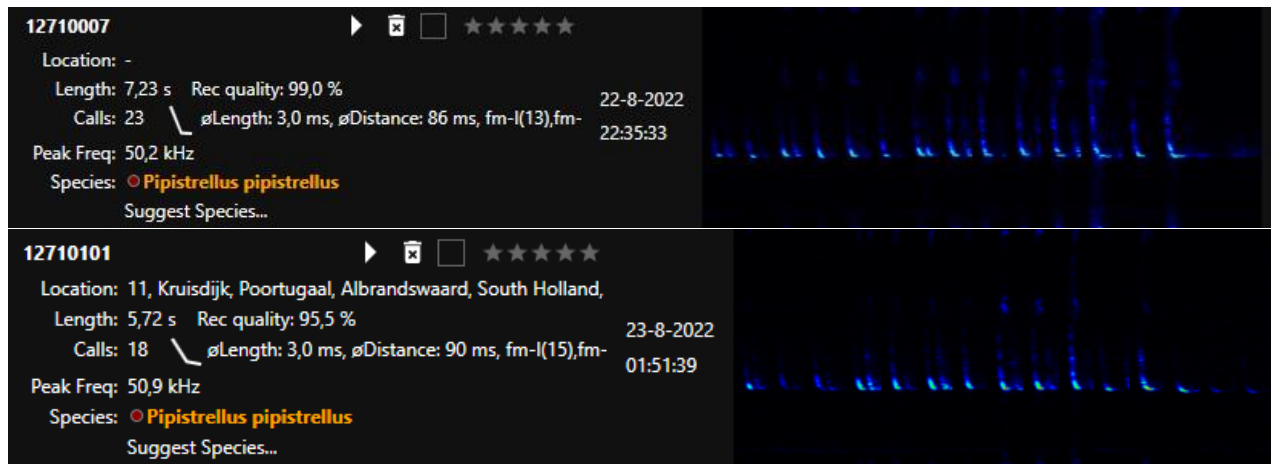

Afbeelding 12: De gewone dwergvleermuis verblijft in deze ruimte in de eerste loods.

3.4.4 Vierde bezoek

Dit bezoek was een middernachtbezoek naar paarverblijven van vleermuizen. Omdat tijdens de vorige bezoeken geen enkele watervleermuis is waargenomen, is er geen reden om aan te nemen dat watervleermuis een paarverblijf in het plangebied heeft. Deze soort is daarom niet volgens het vleermuisprotocol onderzocht.

Vanwege de aanvangstijd van het onderzoek viel niet te achterhalen waar de ene gewone dwergvleermuis die in het plangebied aanwezig was vandaan kwam. Deze gewone dwergvleermuis was in de eerste loods actief van begin onderzoek tot eind onderzoek. Er zijn geen andere soorten vleermuizen waargenomen. Er zijn geen sociale geluiden van vleermuizen opgenomen. Paarverblijven zijn daarom niet aanwezig.

Afbeelding 13: sonogrammen van een binnen in de loods vliegende gewone dwergvleermuis die de hele nacht foerageerde.

3.4.5 Vijfde bezoek

Tijdens dit bezoek was er geen activiteit van vleermuizen in en om beide loodsen. Paarverblijven zijn niet vastgesteld.

4. EFFECTBEOORDELING EN CONCLUSIE

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het onderzoek per soortgroep getoetst aan de verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming (Wnb). Op die manier wordt bepaald of het noodzakelijk is een ontheffing van de Wet natuurbescherming aan te vragen. Er is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig en er zijn geen maatregelen nodig.

4.1 Grote vos

Na het eerste, tweede en derde bezoek is geen grote vos in het plangebied waargenomen. Aangenomen mag daarom worden dat het gebied geen essentieel leefgebied is van grote vos. Er zijn geen effecten op grote vos, omdat de soort niet voorkomt in het plangebied. Er is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig en er zijn geen maatregelen nodig.

4.2 Steenmarter

Er zijn geen steenmarters of sporen daarvan aangetroffen. In het plangebied zijn geen verblijfplaatsen van steenmarters. Aangenomen mag daarom worden dat het gebied geen essentieel leefgebied is van steenmarter. Effecten op steenmarter kunnen daarom worden uitgesloten. Er is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig en er zijn geen maatregelen nodig.

4.3 Uilen

Tijdens alle bezoeken is nooit een uil gehoord of gezien. Er zijn geen geschikte nestgelegenheden voor uilen in het plangebied. Vanwege de hoge begroeiing is het plangebied geen jachtgebied van uilen. Het plangebied is geen essentieel leefgebied voor uilen. Effecten op uilen zijn er niet. Er is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig en er zijn geen maatregelen nodig.

4.4 Vleermuizen

Gewone dwergvleermuis heeft een zomerverblijf in het plangebied. Voor gewone dwergvleermuis moeten mitigerende en compenserende maatregelen genomen worden. Mitigerende maatregelen voorzien in het ophangen van vier vleermuiskasten in een straal van 200m van het plangebied. Compenserende maatregelen voorzien in het inbouwen van vier vleermuisstenen in de nieuwbouw. Voor gewone dwergvleermuis moet een ontheffing van de Wet natuurbescherming worden aangevraagd.

Tabel 3: Overzicht van de verblijfsfuncties in het plangebied voor vleermuizen

Soort	Zomer	Paar	Kraam	Winter
Gewone dwergvleermuis	Ja	Nee	Nee	Niet noodzakelijk
Ruige dwergvleermuis*	Nee	Nee	Nee	Niet noodzakelijk
Laatvlieger*	Nee	Nee	Nee	Niet noodzakelijk
Watervleermuis*	Nee	Nee	Nee	Niet noodzakelijk

* van deze soorten is tijdens de onderzoeken geen enkele waarneming gedaan.